

1926

G O S P O D A R

Št. 4.

Proti preganjanju slovenskih
vinogradnikov.

Narodni poslanec Anton Sušnik je javil na finančnega ministra naslednje prafanje:

Po članu 29. trošarinskega pravilnika morajo vsi vinogradniki v Sloveniji tekom 30 dni po vkletenju vina isto prijaviti finančni kontroli. Ravno tako so dolžni tudi tisti, ki hočejo vino prodati, naznaniti prodano količino, preden jo izročijo kupcu. Za vsak nered se kaznujejo po čl. 85. trošarinskega pravilnika z občutno globo 1000 dinarjev in 150 dinarjev za obsodbo.

Tako je kaznovano v Sloveniji ogromno število ponavadi najrevnejših vinogradnikov, ki so z velikim trudom in velikimi stroški za galico pridelali izključno za domačo uporabo 50, 100 do 400, ali največ 500 litrov slabega vina, ki ni vredno več nego po 6 dinarjev liter. To vino uporabljajo le zase in za svoje delavce ter ga prodati soloh ne morejo, ker je preslabo. Taki mali vinogradniki žive zlasti po Dolenjskem v najtežjih gospodarskih razmerah in večkrat v najhujši bedi. Zato je kaznen zanje tembolj občutljiva. Kdor hoče plačati, mora prodati živinče iz bleva, če ne plača, pa mora nastopiti dolgotrajen zapor.

Finančna kontrola pa postopa brezobzirno ter ovaja stranke že za 50 litrov vina. Kazen pa je ista, če gre za 50 ali za 100, 500 ali 5000 litrov vina. Taka strofost vzbuja pri ljudstvu velikansko nezavoljstvo, kar gotovo ni v interesu države.

Tako strogo postopanje je ne samo nepotrebno in škodljivo, ampak po mojem mišljenju celo proti trošarinskem pravilniku. Člen 22. tega pravilnika namreč določa, da se kaznujejo prestopki za nered z denarno globo od 10 do 400 kron, torej brez zapora. Toda ne postopa se po čl. 22. tega pravilnika, ampak po čl. 85. istega pravilnika, v katerem je prvotno določena kazen 100 dinarjev povišana pozneje na 1000 dinarjev. To nam je samo dokaz, kako se slovensko ljudstvo namenoma pritiska in preganja.

Do kakih nesmiselnosti dovede tako postopanje, nam dokazuje primer s sodnim postopanjem. Če kdo n. pr. ukrade 50 litrov vina po 6 dinarjev, torej vrednost 300 dinarjev, bo mogoče sodno kaznovan z zaporom 24 ur. Če pa vinogradnik iz katerekakoli razloga opusti prijavo pridelka 50 l kemaj užitnega vina, se pa kaznuje z globo 1000 Din, ali pa z 20 dni zapora, poleg 150 Din takse za obsodbo.

Zato Vas vprašam, gospod minister: 1. Ali Vam je znano, kako se šikanira in kaznuje slovensko ljudstvo radi najmanjšega nerada pri prijavi vina?

2. Ali hočete pravilnik o prijavi vina spremeniti, oziroma popolnoma odpraviti, ker je prijava vsakega pridelka v Sloveniji po mnenju vseh onih, ki razmere dobro poznajo, popolnoma nepotrebna?

3. Ali hočete predložiti v dosedanjem finančnem zakonu za to potrebne spremembe?

Anton Sušnik,
narodni poslanec.

(Opomba uredništva: Iz tega je zopet razvidno, kako postopa z nami centralizem, za katerega sta glasovala dr. Žerjav in Pucelj in za katerega se navdušuje brezverska »Domovina«. Ko bi pri nas imeli vsaj majhno avtonomijo bivšega deželne odbora, bi bila taka preganjanja čisto izključena.)

Baumanova reneta.

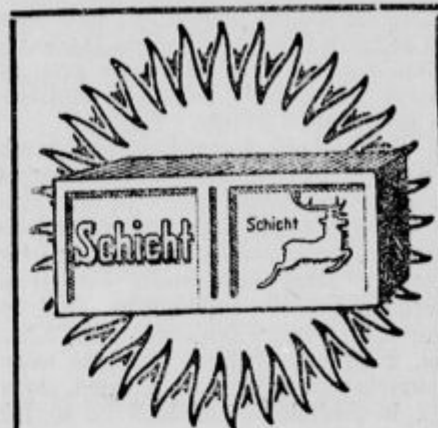
To je jako stara jabolčna sorta, ki je razširjena po vsej Evropi. Tudi pri nas je že od nekdaj znana in posebno po Štajerskem zelo čislana. Baumanova reneta je srednje debelo, ploskokroglo, povečini neenakomerno razvito jabolko temnordeče barve, ki je tu in tam zabrisana in progasta. Plodovi, ki rastejo na solnčni strani, so čez in čez rdeči, v senci zoreči so pa bolj pisani. Jamica okoli kratkega peclja je zelenkasto rjava. Belkasto meso je jako čvrsto, sočno, in kiselkastega, rezkega okusa, brez kalte dišave. Godna je šele po novem letu, pa se drži do aprila. Čimbolj gre na pomlad, temboljša je. V shrambi ne vene, ker se vsuši komaj za 5—6 odstotkov. Pri prevažanju se ne poškoduje izlepa, ker je neobčutljiva za obtiske. V trgovini ima dober sloves. Čislajo jo posebno v južnih krajih, kjer imajo veljavo samo rdeča jabolka. Ko bi bila nekoliko boljšega okusa in ko bi bili plodovi bolj enakomerno razviti, bi bila prvovrstna kupčijska sorta. Tudi za domačo uporabo ni napačna, ker ima 10 odstotkov sladkorja in samo 0.4 odstotka kisline.

Drevo raste dovolj krepko zlasti dokler je mlado. Vejevje se jako rado obraste z gostim rodnim lesom. Cvete precej pozno in ni občutljivo v cvetju. Niti za podnebje in lego, niti za zemljo ni izbirčno, kajti uspeva tudi po mrzlejših krajih in manj ugodnih legah ter v slabjših zemljah, ako le niso prevlažne ali pa presuhe. Prav tako ni občutljivo za bolezni in škodljivce. Baumanova reneta začne zgodaj roditi in je vseskozi rodovitna. Le v presuhi zemlji ostane sad droban in rad odpada. Ako upoštevamo njeno skromnost, rodovitnost, trpežnost in lepo barvo sadu, moramo priznati, da je Baumanova reneta primerna za nasade po sadnih vrtovih, pašnikih in celo za občestne nasade. Drevje te sorte goje po vseh drevesnicah. Čepiče lahko dobimo pri vsakem večjem sadjarju zlasti na Štajerskem.

Anton Pevce:

Slovensko mlekarско društvo.

Mlekarstvo je važen činitelj kmetijskega napredka in v dobrem mlekarstvu leži velik del bodočnosti in blagostanja našega kmeta. Po vzorcu drugih narodov se je

Vzor vseh vrst mila

je
Schichtovo milo znamke „Jelen“.
Že desetletja se trudijo vsi mlakarji, da bi izdelali jako dobro milo, kakor je Schichtovo. Kadar hoče proizvajalec mila, svoje milo ker najbolj pohvaliti, tedaj povdavi: „Tako je dobro, kakor Schichtovo“. Kar pa Vi uporabljate, to ni samo: „jako dobro, kakor“, temveč Vi uporabljate

najboljše,

namreč Schichtovo milo, ki je edino pravo

z znamko „Jelen“.

sklenila na mleko, zborovanju 10. januarja t. l. v Ljubljani ustanovitev »Slov. mlekar. društva« in se je na seji pripravljalnega odbora 17. februarja t. l. določilo besedilo pravil. Osnovna smernica slednjih je, da smo vsi ljudje enaki, da ne-le kmet, marveč tudi obrtnik (mlek. tehnik) in trgovec želijo ostati samisvoji gospodarji in da je naloga modernega narodnega gospodarstva spraviti v sklad interese vseh teh faktorjev, ne da bi se eden ali drugi čutil zapostavljenega ali izkoriščenega.

Slov. mlekarско društvo sestoji iz 3 skupin in sicer:

1. Skupina A, t. j. kmetovalci, ki dobavljajo mleko. Kmetija zahteva za se celega človeka; če se bo cepil gospodar v razne poklice, se bo cepila tudi njegova kmetija. V mlekarstvu mu pristoja naloga, da proizvaja na čim cenejši način in čim več higijensko in kemijsko prvovrstnega mleka. Naloga ni lahka, zahteva talent umetnika, ves razum in mnogo pridnosti. Da bi mogel zraven tega to mleko sam predelovati v prvovrstne izdelke in sam spravljati na trg, ni misliti, ker bi tedaj mogel le majhen del svojih moči posvetiti produkciji mleka in bi temu primerno dosegel tudi le majhne uspehe ali pa nič.

2. Skupina B, t. j. mlakarji, tehniki, ki predelavajo mleko v izdelke in mlekarški znanstveniki. Švicar pravi: »sirarstvo je umetnost« in umetnika se ceni in spoštuje in ne zamenjava z navadnim ročnim delavcem. Kmetje v Švici postavijo in uredijo svojo zadružno sirarno in jo dajo sirarju-umetniku v najem; umetnik navadno nima kapitala, marveč le svoj talent; kmet mu da na razpolago kapital in mu

pusti dogovorjeno svobodno ustvarjati, — od prvovrstnih sirarskih umetnin imej ti polni hasek, jaz, kmet, gotovo tedaj tudi ne bom imel izgube. Ni mogoče v praktičnem mlekarstvu vedno upoštevati tega švicarskega načela v vsej popolnosti; toda upoštevati se mora in zavedati se, da je ugodno procvitanje mlekarstva odvisno v prav toliki meri od dobrih mlekarjev-mojstrov kakor od umnega kmeta.

3. Skupina C, t. j. trgovci, mlek. zadruga kot pravne osebe. Kmet nima haska od prvovrstnega mleka in mlekarne in ne od prvovrstnih izdelkov, če trgovec ne spravi blaga v promet, na svetovni trg. Trgovina je torej najvažnejši činitelj ali polnovredna pridelovanju mleka. Tudi tukaj nam nudi Švica v svoji »Schweiz, Käseunion«, z 10 mil. frankov delujoče združenje kmetov in trgovcev lep zgled, da ni trgovca in podjetnika smatrali za sovražnika producentov ali konsumentov, marveč je potom dogovorov prav lahko mogoče sporazumno delo v korist dogovornikov in ne da bi se komurkoli preprečevalo svobodno udejstvovanje z vsem svojim talentom v dobrobit celokupnosti.

Članarina Slov. mlek. društva znaša 50 p od vsake krave organiziranega kmetovalca; 25 Din za mlekarje-mojstre ali vodje in le polovica za mlek. pomočnika ter učenca; 50 Din za trgovce, mlek. podjetnike in mlek. zadruga. Vpošlje naj se na naslov društvenega tajnika: »dikt. agr. A. Jamnik, Ljubljana, Šelenburgova ul. 7« kjer je dobiti tudi vse druge informacije. Konstituiralo se bo z vsemi svojimi odbori na ustanovnem običnem zboru dne 25. marca t. l. v Ljubljani, dvorana Kmetij. družbe na Turjaškem trgu. Interesente iz vseh treh skupin vabim k obilni udeležbi, da ustvarimo trden temelj bodočemu razvoju jugoslovanskega mlekarstva.

Denar.

g Vrednost denarja 16. t. m. V zadnji dobi se je dinar nekoliko popravil, proti koncu minolega tedna pa zopet oslabil ter notiral na curiški borzi 9.135 centimov. Temu primerno so se trgovale tudi tuje valute, po katerih je bilo posebno začetkom minolega tedna precejšno povpraševanje. Na domačih borzah v Zagrebu in Belgradu se jih je plačevalo po teh-le cenah: 1 funt sterling 276.60 Din, 1 dolar 56.80 Din, 1 nemška marka 13.54 Din, en švicarski frank 10.95 Din, 1 avstrijski šiling 8.02 Din, 1 francoski frank 2.08 Din, 1 italijanska lira 2.28 Din, 1 češka krona 1.68 Din, 1 grška dragma 0.83 Din, 1 bolgarski lev 0.38 Din, 1 rumunski lej 0.24 Din, 10.000 mažarskih kron 7.98 Din.

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza. Kupčija na ljubljanski blagovni borzi je nekoliko zastala, ker prihajajo iz Amerike vesti o ponovnem padcu žitnih cen. Zaradi tega se kupci vzdržujejo nakupov v nadi, da bodo cene raznim poljskim pridelkom še popustile. Kupčuje se za blago v vagončkih pošiljativah na nakladalni postaji ali postavljeno na mejo ali v Ljubljano, — ka-

kor je pač označeno pri posameznih vrstah blaga. Cene so označene za 100 kg. Pšenica baška 76—77 kg težka postavljena v Novi Sad 278 Din; ječmen 64 kg težak, v Novem Sadu 140 Din; koruza času primerne suha na dolenski postaji 147 Din; koruza inzulanka na medjimurski postaji 150 Din; koruza mlevna v Belem Manastiru 165 Din, činkvantin istotam 192.50 Din; ajda v Ljubljani 260 Din; oves rešetani v Osijeku 187.50 Din.

g Svetovno žitno tržišče. Na ameriških tržiščih so cene žitu, predvsem pšenici začele ponovno padati. Argentinijska je v zadnjem tednu vrgla veliko množino pšenice na trg, da pospeši na ta način svoj izvoz. Tudi Avstralija jo izvažava v velikih količinah v Vzhodno Azijo, posebno na Japonsko. Tja pa zaradi tega, ker hoče ta država od 1. aprila uvesti uvozno carino na pšenico, da na ta način dvigne konsum domačega riža. Indija je za vse svoje žito izvozila in je sedaj pričela celo uvažati pšenico iz Avstralije. V Kanadi in v Združenih državah so se zaloge žita precej zmanjšale. Bogata koruzna žetev v Argentinijski je vplivala tudi na trgovino s pšenico. Na evropskih tržiščih je promet oslabil vsled nejasnega položaja svetovnega žitnega trga. V mlinski industriji pa se je položaj po celi Evropi znatno poslabšal.

g Tržišče z lesom v Ljubljani. Kupčija z lesom je še vedno bolj mrtva, ker stavna sezona letos ne obeta ne pri nas, veliko pa tudi v Italiji ne, kjer vlada precejšnje pomanjkanje denarja. Na ljubljanski blagovni borzi se je prodajalo blago v vagonstvih množinah za kubičen meter postavljen na postajo ali na mejo po sledečih cenah: Bukovi neobrobljeni plohi postavljeni na mejo 545 Din; gabrovi hloidi na nakladalni postaji 440 Din; hrastovi plohi na meji 1050 Din; skorete monte na Vrhniku 560 Din; hrastove podnice na meji 1300 Din; hrastovi neobrobljeni plohi na meji 1100 Din; orehovi hloidi na nakladalni postaji 850 Din; hrastovi hloidi zdravi za nakladalni postaji 440 Din.

g Tržišče premoga. Na ljubljanski blagovni borzi se je prodajal premog za 1000 kg ali 1 tona na označenih postajah tako: Antracit iz Orlov pri Škofelci, kosovec 500 Din, kockovec 450 Din, orehovec 400 Din, zdrob 350 Din, ormoški premog od 260 do 190 Din, novomeški od 170 do 130 Din.

g Kupčija s sladkorjem. V zadnjih tednih se je povpraševanje po sladkorju na svetovnem trgu precej ustavilo. Glavni vzrok so velike zaloge sladkorja v državah, ki morajo sladkor uvažati. Tiste države pa, ki bi lahko povečale konzum, nimajo denarja, da bi ga kupovale. Vse to vpliva, da je položaj na sladkornem trgu zelo mlačen ter ga niti špekulacija navzdor in ne ona navzdol ne more poživiti. Pridetek na Kubi zopet straši kmetce, kajti ceni se, da se ga bo letos pridelalo do 100.000 ton več nego lani. Razen tega znašajo zaloge v kubanskih pristaniščih koncem februarja še vedno 648.000 ton, proti 624.000 tonam v isti dobi minulega leta. Nizke cene sladkorja, ki v mnogih slučajih ne dosegajo niti proizvodnih stroškov, silijo države k zvišanju uvozne carine, za

UHANI

F. ČUDEN
Prešernova ulica št. 1

kar se hočeta odločiti tudi Avstrija in Švica.

g Ljubljanski trg. Cene na ljubljanskem trgu so ostale približno enake prejšnjemu tednu in tudi blaga je vedno dovolj. Malo cenejši so pšenica, fižol in zelenjava. Sadje in čebula pa ima nekoliko višje cene. Cene za 1 kg so te-le: Meso in mast: goveje meso 15—19 Din, telečje 17—20 Din, svinjsko 20—25 Din, slanina 19—20 Din, mast 26—27.50 Din, gnjač 35 Din, prekajeno meso 29—32 Din, kostrunje meso 14—15 Din, kozličje 18—20 Din, konjsko 6—8 Din. — Perutnina za komad: kokoši 25—35 Din, petelin 30 do 40 Din. Domači zajci 10—20 Din komad. — Mlečni proizvodi: Mleko 2—3 za liter, maslo sirovo 40, čajno 50 do 55, kuhano 40—45 Din za 1 kg. — Jajca: 1.75—2.25 Din za par. — Žito in stročnice za 100 kg: pšenica 330 do 345 Din, riž 260—290 Din, ječmen 240 do 250 Din, proso 275—300 Din, nova sušena koruza 210—215 Din, ajda 300—325 Din, fižol 300—350 Din, grah 400—500 Din, leča 600 Din. — Kurjava: premog 40 do 46 Din za 100 kg, drva trda 160 do 180 Din, mehka 100 Din kubičen meter.

Živina.

g Živijski sejem v Mariboru 9. t. m. Ta sejem je bil precej živahen in dobro obiskan. Prignanih je bilo: 12 konjev, 14 bikov, 181 volov, 391 krav in 8 telet; skupno 585 glav. Prodanih je bilo 377 glav, med temi 43 za Avstrijo in 75 za Italijo. Cene so ostale večinoma nespremenjene. Za kilogram žive teže se je plačevalo: debeli voli 8—8.50 Din, poldebeli 7.25—7.50 Din, molzne krave 7—7.25 Din, plemenske krave 4.25—7 Din, breje krave 5.75—6.50 Din, krave za klobasarje 3—4.25 Din, mlada živina 5.25—5.50 Din. Pričakuje se v kratkem lahko dviganje cen goveji živini. Cene mesu so bile: govedina 8—19 Din, teletina 12.50—20 Din, svinjina 12.50 do 27 Din za kg.

g Svinjski sejem v Mariboru 12. t. m. Tudi ta sejem je bil primeroma dobro obiskan, kupčija pa bolj slaba. Prignanih je bilo 203 prašičev, prodanih pa le 98. Cene so bile pri starejšem blagu nekoliko višje. Povprečno so se prodajali: pujski stari 5 do 6 tednov po 80—125 Din komad, 7 do 9 tednov stari 150—200 Din, 3—4 mesece stari 350—380 Din, 5—7 mesecev stari 400—450 Din, 8—10 mesecev 550—580, eno leto stari 1600—2200 Din komad. —

g Gorenjsko pasemsko okrožje je imelo 12. marca na sv. Gregorija svoje redno letno zborovanje v Kamniku. Ker je na ta dan v Kamniku običajni sejem za živino, se je ob pol dveh zbralo v Ljudskem domu v Kamniku nad 50 živinorejcev iz raznih krajev Gorenjske, ki so deloma zastopali okrajne živinske odbore ali živinorejske zadruga. Zborovanje je vodil predsednik okrožja Jože Bugar. — Zborovanje je najprej soglasno sprejelo opravilnik za okrožje, ki je bil v razpravi že na izrednem se-

Najstarejše ljudi

ki so že marsikaj prešli in preživeli in si tedaj mogli pridobiti mnogo izkušenj, slinšno vedno in vedno govoriti, da se pri bolečinah in trganju v krizu, udih in pri zobobolu pokaže kot zanesljiv oblačitelj bolečin skozi 27 let priljubljeno domače

stanku v Kranju. Sledile so volitve, pri katerih je bil za predsednika ponovno izvoljen Jože Burgar iz Hraš pri Smetuniku, za tajnika pa Ivan Ovsenek iz Predoselj, za predsednikovega namestnika Jože Umnik s Suhe in za tajnikovega namestnika g. okr. ekonom Hladnik. — Sledila sta dva referata. G. veterinar Černe je kratko in poljudno pojasnil pomen, potrebo in način zavarovanja živine. Priporočal je najbolj mala zavarovalna društva, ki na temelju vzajemnosti združijo živinorejce ene občine ali par sosednjih občin za pomoč v nezzodi. Sledila je živahna debata. Zborovalci so priznavali pomen in potrebo zavarovanja. Toda kdo bo plačeval letno dva odstotka vrednosti svoje živine kot premijo! Videti je bilo: vprašanje še ni dozorelo. — Nato je poročal g. ravnatelj Tome o mlekarški produkciji in o krizi mlekarstva v Sloveniji. Tudi ta predmet je zborovalce zelo zanimal. Toda premalo se je spoznati iz predavanja, kako in kdaj bomo našli izhod iz sedanja krize. — V debati se je poudarjala potrebna enotne organizacije našega mlekarstva. Sedaj vlada prevelika razcepjenost. Zato nič ne pomenimo. — Med zborovalci sta bila tudi g. svetnik Rohman od Kmet. družbe in dr. Basaj od Zadrugne

g. Pastirski tečaj na Jesenicah je izpadel zelo zadovoljivo. Velika dvorana hotela Paar je bila dobesedno natrta s poslušalci, ki so prihiteli na tečaj iz celega okraja, tudi iz najbolj oddaljenih gorskih vasic. Tečaja se je udeležilo nad 100 poklicnih pastirjev in okrog 50 zastopnikov srenj, odbornikov in gospodarjev. Okrajni živinozdravnik Zarnik je predaval o prvi pomoči pri oboleli živini na paši in o ravnanju s pašno živino na planini, državni mlekarški inštruktor Pevc o mlekarstvu in sifarstvu na planini, srezki ekonom Sustič o oskrbovanju in zboljševanju planin in posebnih dolžnostih pastirja na planini. Po dovršenem tečaju je Paninski odbor razdelil pastirjem, ki so se izkazali s posebnimi izkaznicami od pristojnih županov, prisojene podpore in nagrade ter izplačal poštine iz predmetnega

Razno.

g. Ustanovni občni zbor Mlekarškega društva za Slovenijo bo na praznik dne 25. marca t. l. ob pol 10. uri dopoldne v dvorani »Kmetijske družbe za Slovenijo« v Ljubljani, Turjaški trg 3, I. nadstropje.

g. Dvodnevni sadjarski tečaj. Na drž. posestvu Mala Loka (p. Velka Loka) priredi drž. ekonom iz Novega mesta dvodnevni sadjarski tečaj in sicer 28. in 29. marca t. l. Ker je v ta namen določena primerna drž. podpora, se bodo po zaključku tečaja nagradili najvrednejši tečajniki iz podpore s primernimi nagradami. Za revnejše udeležence bo poskrbljeno za prehrano in prenočišče. Priglasit se je na tečaj do 26. marca t. l. na srezko poglavarstvo Novomesto (srezki ekonom).

sredstvo Fellerjev blagodišeči »Elsaffluid«. Drgenje in umivanje z Elsaffluidom lajša tudi najvztrajnejše bolečine, krepi in osvežuje mišičevje in živce, jači utrujene oči, varuje pred nahodom in kljubuje hladnemu zraku. Z vodo pomešan je dobrodejen za grgranje, za grlo in usta. Odznotraj in odzunaj močnejši, izdatnejši in krepkejša delovanja kot franc. žganje in najboljši kosme-

g. Dvodnevni vinogradniški tečaj. V drž. trtnici v Bršlinu se bo vršil 7. in 8. aprila t. l. vinogradniški tečaj. Poleg teoretičnega poduka se bodo tečajniki vadili zlasti v cepljenju trt, siljenju in sajenju. Najpridnejši dobe tudi primerno nagrado. Priglasiti se je pri vodstvu drž. trtnice (glavarstvo sob. št. 8) do 1. aprila t. l.

g. Tečaj za gospodarske vajence. Gospodarske vajence sprejme državna kmetijska šola na Grmu za dobo od 8. aprila do 31. oktobra t. l. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesna sposobnost, neoporekljivost ter dovršena ljudska šola. Prednost imajo kmetički sinovi, predvsem oni, ki ostanejo na domačem gospodarstvu. Gospodarski vajenci se uporabljajo za delo v vseh panogah kmetijskega gospodarstva, zlasti v sadjarstvu in vinarstvu in uživajo tudi teoretični pouk pri delu, kjer so zaposleni. Za to dobivajo prosto hrano in prosto stanovanje. Gospodarska praksa je izvrstna predpriprava za vstop v šolo s 1. novembrom 1925. Pri sprejemu v šolo imajo vajenci prednost pred drugimi prosilci in sicer, ako izpolnijo ostale pogoje, na prosta mesta. Lastnoročno na vso polo pisane s 25 Din kolekovane prošnje s priloženim krstnim listom, domovnico, zadnjim šolskim izpričevalom ter izpričevalom o нравnosti, je poslati do 25. marca 1926: Ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu v Novem mestu.

g. Strupen krompir. Spomladi, ko nastopi toplejše vreme, začne krompir v kleti in hramih poganjati precej hitro. Tam krompir, ki ima precej poganjkov, vsebuje tudi do petkratno množino strupenega solanina. Večinoma tega strupa se nahaja v kaleh krompirja. Množina solanina v krompirju raste od aprila do avgusta tudi tedaj, če ta ne poganja. Še bolj strupeni nego poganjiki sami so pa mali krompirčki, ki zrastejo v vlažnih kletih, zato se teh ne sme uživati in ne jih krmiti; ampak jih je vreči na gnoj ali na kompost,

Za Velikonoč nov klobuk

moram imeti! Kje naj ga kupim? - Najceneje ga kupiš v dobro znani trgovini klobukov

Jos. Pok nasl. A. Jamnik

LJUBLJANA, Stari trg št. 14.

Velika zaloga najnovejših novosti klobukov in čepic.

Denar! si lahko pripravite, **Denar!** ako kupujete v manu-

fakturni trgovini ANTON SAVNIK-a v SKOFJI LOKI, kateri ima velikansko izbiro raznega blaga za ženske in moške obleke, ter istega prodaja po čudovito nizki ceni. Obenem dobite še lep dar v blagu popolnoma zastonj. - Ne zamudite, pridite in prepričali se boste. — Na zahtevo se pošljejo vzorci na ogled. 1769

Gospodnje, šivilje, obrtniki! Dosedaj neprekosljivi

„Köhler“ šivalni stroji

z 10 letnim jamstvom se dobe v najmodernejših opremah za rodbino, šivilje, krojače in čevljarje pri trdkih

lv. Auerhammer, Ljubljana, Kolodvorska ulica 3

Prodaja tudi na obroket

tikom te vrste. 6 dvojnatih ali 2 veliki spec. steklenici za 63 Din, 12 dvojnatih ali 4 velike spec. steklenice za 99 Din, 26 dvojnatih ali 12 velikih spec. steklenic za 250 Din že obnem z zabojem in poštnino razpošilja po povzetju lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 16, Hrvatska. — Posamerne steklenice »Elsaffluida« po znižani ceni 9 Din v lekarnah in sorodnih trgovinah.

DOBRO BLAGO! NIZKE CENE!

»OBLAČILNICA«

manufaktur, trgovina na debelo in drobno
Ljubljana, Miklošičeva cesta 7

ima najlepšo in največjo izbiro raznega sukna, hlačevine, volnenega blaga za ženske obleke, barhenta, flanele in drugega perilnega blaga

po izredno nizkih cenah.

Naročniki »Domoljuba«, kupujte manufakturno blago le pri »OBLAČILNICI«.

Gospodarji in gospodinje!

Ker je naš denar zopet pridobil veljavo in spoštovanje, se mi je posrečilo nakupiti velike množine raznovrstnega spomladan in letnega blaga, katerega bom prodajal po zares nizkih cenah. Vsaka družina rabi nekaj. Pri meni imate lepo izbiro v volnenem blagu za moške in ženske; krasne svilene in dilenaste rute, batiste, celirje in dilene za bluze; klobuke za moške in otroke, nogavice, srajce, hlače, kravate itd. — Posebno lepo izbiro imam v kamgarnstilih za fonte. Sevijote, kamgarne, tibete in polvolnene blagove za dekleta. — Najceneje pa prodajam cvirncajge in žamete za hlače; oksforte in rujave kontenine. Po ugodnih cenah se dobijo konjski kočji, morska trava, gradel in peresa (ledri) za modroce. — Pridite in prepričali se boste, da se pri meni zares poceni kupi, dobro meri in hitro postreže. — IVAN A. GROSEK, trgovina z meš. blagom, TREBNJE — Slovenija. 1175

Edino najboljši šivalni stroji in kolca

za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Detelinc

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroket

Ljubljana

blizu Prešernovega spomnilka.

Pouk v vezanju brezplačno.

Velletna garancija.

Modna trgovina

F. Meršol nasl.

se nahaja sedaj

v Wolfovi ulici št. 5, Ljubljana.

Priporoča svojo bogato zalogo ženskih ročnih del, vseh vrst volne, svile in bombaža. Predtiskanje ročnih del Modno in kratko blago! — Velika zaloga čepk, rokavic, nogavic in pletenin za dame, gospode in otroke! Ustanovljeno l. 1887.

Današnje stanje slov. kmetijstva.

Gospodarska in socialna slika. — Napisal Fran Erjavec.

2. Poljedelstvo.

Do podobnih zaključkov pridemo, če začnemo podrobneje premotrivati splošni značaj, dohodke in stroške našega kmetijstva. Zgolj kmetijstvu v ožjem pomenu besede namenjena površina je porazdeljena pri nas na posamezne panoge tako-le:

Vrsta	V vsej Jugoslaviji v letih 1920—1924 povprečno vsako leto		V ljubljanskem okrožju l. 1924		V mariborskem okrožju l. 1924		V vsej Sloveniji v letih 1920—1924 povprečno vsako leto	
	skupaj ha	%	skupaj ha	%	skupaj ha	%	skupaj ha	%
njive	6,172,809	55.59	137,643	31.06	173,687	45.08	308,435	37.9
vrtovi	145,522	1.26	6,545	1.48	5,020	1.30	10,742	1.3
travniki	1,561,416	14.05	153,269	34.62	113,972	29.58	256,300	31.6
pašniki	2,660,009	23.67	127,677	28.84	60,372	18.01	198,061	24.3
vinogradi	168,543	1.52	9,197	2.08	13,108	3.49	21,003	2.6
sadovnjaki	245,570	2.21	4,929	1.11	9,603	2.49	15,109	1.8
barja in močvirja	189,208	1.70	3,460	0.78	512	0.14	4,354	0.5
skupaj	11,133,077	100	442,750	100	355,274	100	811,876	—

Iz te razpredelnice je razvidno, da je namenjena komaj dobra tretjina vse slovenske poljedelske zemlje poljedelstvu v ožjem pomenu besede, dobra polovica živinoreji, ostanek odpade pa na vrtove, sadovnjake, vinograde ter barja in močvirja. Če primerjamo sedaj površino njiv s številom kmetiškega prebivalstva, vidimo, da ne odpade na glavo niti polovica hektarja njiv (0.46 ha), če jo pa primerjamo s številom vsega prebivalstva, pa vidimo, da pride na glavo komaj dobra četrtina hektarja (0.29 ha), kar je gotovo več kot premalo.

Čebelarji!

V Smledniku je naprodaj NOV ČEBELNAK za deset A. 2. panjev; dva nova A. 2. PANJA in pet panjev dobrih ČEBEL v panjih dunajske mere. — Cena je nizka. 1657

Živinorejci pozor!

Na posestvu MA. TIJE DOLNICA. ja v Šmarinem ob Savi pri Ljubljani je naprodaj 6 lepih molznih KRAV in 1 TELICA, poldruho leto stara. 1706

Stari očka mi pravi pred oštarijo: Vaš doktor pa preveč na vodo držijo. Jaz maram pa vodo samo tedaj, če v njej se zavrel je »Buddha« - čaj!

V vsako hišo Domoliuba!

Seveda ni zasejana, oziroma zasajena niti zgoraj-navedena površina njiv vsa s pridelki za neposredno prehrano prebivalstva, kar nam našo trditev le še bolj podpre. To nam dokazuje tudi statistika, ki nam pove, da so naše njive zasejane, oziroma posajene s sadeži, kakor nam kaže naslednja razpredelnica:

Vrsta sadežev	V vsej Jugoslaviji v letih 1920—1924 povprečno na leto		V ljubljanskem okrožju leta 1924		V mariborskem okrožju leta 1924		V vsej Sloveniji v letih 1920—1924 povprečno na leto	
	skupaj ha	%	skupaj ha	%	skupaj ha	%	skupaj ha	%
Zrnata zelišča	4,638,338	74.20	79,085	58.11	128,149	75.78	199,123	64.5
Stročnice kot samostojna kultura	80,005	1.30	1,727	1.25	1,355	0.78	6,495	2.1
Korenasta in gomoljasta zelišča	251,523	4.07	30,523	22.18	25,977	14.96	60,105	19.7
Industrijska zelišča	99,002	1.41	1,194	0.87	3,042	1.75	3,702	1.1
Vrtna zelišča	78,094	1.26	2,371	1.72	1,878	1.08	4,521	1.5
Zelišča za krmo	229,593	3.43	21,843	15.87	13,286	7.65	32,321	10.6
Ledine	796,262	14.33	—	—	—	—	—	—
Skupaj	6,172,817	100	137,643	100	173,687	100	308,455	—

Iz teh podatkov razvidimo, da nista posejani z žitom, ki tvori najvažnejši del človeške hrane, niti dve tretjini vseh njiv, s korenjastimi in gomoljastimi zelišči, ki nam dajejo tudi prevažni del naše neposredne hrane, pa komaj dobra petina. Razmerje med obema vrstama sadežev je sicer precej pravilno, o čemer bomo pa še govorili pozneje, toda za enkrat hočemo le pokazati in povdariti, da ima naš narod mnogo premalo poljedelske zemlje, da bi mogel dobro preživljati Slovenijo, kajti že iz teh podatkov je razvidno, da nam manjka zemlje celo za preživljanje samega kmetiškega prebivalstva. Na vsako glavo kmetiškega prebivalstva ne odpadejo namreč niti tri desetine hektarja (le 0.298 ha ali 2980 m²) z žitom obsejanih njiv in niti ena desetina (le 0.089 ha ali okroglo 890 m²) s korenjastimi in gomoljastimi zelišči zasajenih.